

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 9/4 97 om miljøbistand til udviklingslandene

(Redegørelse nr. R 15).

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson) og miljø- og energiministeren (Svend Auken):

1. Indledning

1.1 Folketingsdebatten 21. marts 1996 og ønsket om en redegørelse

Den 21. marts 1996 afholdtes forespørgselsdebat i Folketinget på grundlag af følgende spørgsmål til Miljø- og Energiministeren og Ministeren for Udviklingsbistand: »Hvilke planer har regeringen for Danmarks fremtidige bilaterale miljøbistand til udviklingslandene?«

Forespørgselsdebatten resulterede i vedtagelsen af en motiveret dagsorden (dagsordensforslag D47), som bl.a. opfordrede til »at regeringen med henblik på forhandling i Folketinget fremlægger en redegørelse om miljøbistanden til udviklingslandene som en del af forberedelsen til FN's Rio 2-generalforsamling« (også kaldet UNGASS, United Nations General Assembly Special Session on Agenda 21, der finder sted i New York i dagene 23.-27. juni 1997).

Nærværende redegørelse er udarbejdet i opfølgning af dette ønske fra Folketinget.

1.2 Redegørelsens struktur og indhold

Redegørelsen omfatter – udover en kort baggrundsbeskrivelse – et afsnit om miljø i den danske udviklingsbistand, hvor miljø både indgår som et tværgående hensyn og som sektor. I dette afsnit omtales også evalueringen i 1996 af miljøaspektet i den danske udviklingsbistand samt opfølgningen af denne evaluering.

Det efterfølgende afsnit om miljøbistanden under Miljø- og katastroferammen (MIKA) er koncentreret om den fælles, overordnede strategi for MIKA-miljøbistanden fra 1996; samarbejdet mellem Daned og Danida; samarbejdet med den danske ressourcebase og arbejdet i de regioner, som er omfattet af MIKA-miljøbistanden: det sydlige Afrika og Sydøstasien. For beg-

ge områder er der i de seneste år udarbejdet fælles, regionale strategier.

Endelig indeholder redegørelsen et kort, afsluttende afsnit, hvor perspektiver for det fremtidige arbejde opridses, og hvor relationen til UNGASS diskuteres.

2. Baggrund

2.1 Rio-konferencen og Agenda 21

Et af de vigtigste udgangspunkter for MIKA-miljøbistanden til udviklingslande er FN's konference om miljø og udvikling i Rio de Janeiro i 1992. Konferencens formål var at fremsætte løsningsforslag til klodens miljø- og udviklingsproblemer set i sammenhæng og på baggrund af Brundtland »Vor fælles fremtid« fra 1987. Konferencens hovedkonklusioner er indeholdt i Rio-erklæringen og Agenda 21. Her nævnes det bl.a., at der er behov for yderligere bistand til udviklingslandene, hvis de skal kunne efterleve Rio-konferencens målsætninger om bæredygtig udvikling. Konkret bekræftede de industrialiserede lande at ville arbejde frem mod at afsætte 0,7 % af deres bruttonationalprodukt til udviklingsbistand.

Konferencedokumenterne sætter desuden fokus på en række miljørelaterede problemstillinger, som skal have høj prioritet i arbejdet med bæredygtig udvikling. Det er f.eks. områder som biodiversitet, bæredygtigt land- og skovbrug, beskyttelse af ferskvands- og havressourcer, bæredygtig håndtering af affald og spildevand, samt en række tværgående emner så som klimaændringer og nedbrydelse af ozonlaget.

2.2 Miljø i den danske udviklingsbistand

Miljøhensyn har i mere end ti år spillet en betydelig rolle i den danske udviklingsbistand administreret af Udenrigsministeriet. Danida begyndte således at fokusere på miljøet i 1981 gennem sin deltagelse i en nordisk arbejdsgruppe, der beskæftigede sig med emnet. I 1983 fremkom den første egentlige Danida-rapport om emnet, »Miljøhensyn og udviklingsbistand« fra en arbejdsgruppe med ekstern deltagelse af bl.a. Miljøministeriet. Rapporten fastslog allerede da, at »miljøhensynet er et tværgående hensyn, der indgår i en lang række bistandsaktiviteter«. Den indeholdt endvidere forslag om, at en øget indsats både skulle »omfatte egentlige miljøaktiviteter i U-landene samt foranstaltninger til øget inddragelse af miljøhensyn i det øvrige